

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือได้ว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 3 ส่วนที่ 8 กล่าวถึงสิทธิเสรีภาพในการศึกษามาตรา 49 ว่า การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีพ ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ และส่วนที่ 4 ได้กล่าวถึงแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ในมาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังผู้เรียนให้มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (6) ส่งเสริมสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 17-20)

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจพลังงานและภูมิอากาศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประกอบกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับ

การยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 7) อนึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545) ระบุในหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาได้กำหนดสาระดังกล่าวไว้ใน 2 มาตรา ดังนี้ มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและปฏิรูปการศึกษาเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการนำสื่อคอมพิวเตอร์ มาประยุกต์ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งต้องใช้ความชาญฉลาดในการสร้าง องค์ความรู้จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาสื่อการสอนให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย และสอดคล้องกับภาวะสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันและในอนาคต (วารสารณ์ เต็มแก้ว, 2547, หน้า 8)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีวิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลกยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมี ทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรัก ชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 3)

นวัตกรรมนับว่ามีความสำคัญต่อการศึกษามาก ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเอง เช่น การเกิดองค์ความรู้ใหม่อย่างมากมายขึ้น จำนวนผู้เรียนมีมากขึ้น แหล่งเรียนรู้มีหลากหลายขึ้นเป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย การผลิตและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์จึงต้องมีมากขึ้น เพื่อให้มนุษย์เรียนรู้ได้มาก ภายในระยะเวลาอันจำกัด แต่ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาสูงสุด การพัฒนานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบัน (ทิตนา แคมมณี , 2553, หน้า 61) สำหรับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้นต้องมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง สำหรับสื่อและแหล่งเรียนรู้นั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียนจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ รอบตัว และระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 80)

ผู้ทำวิจัยได้ศึกษาข้อมูลผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2555 และ 2556 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปรากฏว่าผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เท่ากับ 44.78 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เท่ากับ 39.12 ภาษาต่างประเทศ เท่ากับ 29.03 คณิตศาสตร์ เท่ากับ 24.91 วิทยาศาสตร์ เท่ากับ 37.74 สุขศึกษา เท่ากับ 58.93 ศิลปะ เท่ากับ 44.8 1 การงานอาชีพและเทคโนโลยี เท่ากับ 45.55 มีค่าความก้าวหน้าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร้อยละ -1.75 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เท่ากับ 49.36 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เท่ากับ 32.83 ภาษาต่างประเทศ

เท่ากับ 23.79 คณิตศาสตร์ เท่ากับ 19.93 วิทยาศาสตร์ เท่ากับ 30.03 สุขศึกษา เท่ากับ 62.09 ศิลปะ เท่ากับ 28.75 การงานอาชีพและเทคโนโลยี เท่ากับ 50.58 มีค่าความก้าวหน้าเฉลี่ยรวม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร้อยละ +0.69 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5, 2557) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนมีข้ออ่อนด้อย ในเรื่องต่างๆ เช่น กระบวนการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ ซึ่งถ้าผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้อง จัดทำ จัดเตรียม หรือหามาได้เหมาะสมสอดคล้องกับการเรียนรู้ เชื่อว่าจะเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อมัลติมีเดียที่มีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และ ตัวอักษร นับว่าเป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย สามารถจัดเนื้อหาให้เกิด ความรู้ที่เป็นเรื่องเดียวกัน จึงทำให้เกิดความชัดเจนและสื่อความหมายได้ดี รวดเร็ว เข้าใจง่าย ลดเวลาในการจัดการเรียนการสอน และสามารถประหยัดทรัพยากรบุคคลในการเรียนการสอน (ช่อบุญ จิราณุภาพ, 2542, หน้า 18) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความ สนใจในการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดลพบุรี กลุ่มที่ 2 ซึ่งผู้เข้ารับการอบรม สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าว ไปจัดสร้างสื่อ ภาพเคลื่อนไหวตามความต้องการของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ทำให้ การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ความสำคัญของการวิจัย

1. ครูสามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหวในการจัดการเรียน การสอนได้
2. ได้กระบวนการฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษา ที่พัฒนาความสามารถในการสร้าง สื่อภาพเคลื่อนไหว ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของทุกฝ่ายคือผู้บริหารสถานศึกษา และครู

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หลักสูตรฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวขยายผลในการฝึกอบรมกับครูทั้งโรงเรียนต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จังหวัดลพบุรี กลุ่มที่ 2 จำนวน 13 โรงเรียน มีครูจำนวน 534 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนชัยบาดาลวิทยา จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ตามความสมัครใจ ซึ่งต้องมีความรู้พื้นฐานการใช้โปรแกรม Windows และคอมพิวเตอร์เบื้องต้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว

2.2.2 ทักษะการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว

2.2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

3. เนื้อหาการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว มีรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับ

หน่วยที่ 1 รู้จักกับโปรแกรม Flash

3 ชั่วโมง

การเริ่มต้นใช้งานโปรแกรม Flash

การเปิดใช้งานโปรแกรม Flash

ส่วนประกอบของหน้าต่างโปรแกรม Flash

การใช้งานพื้นฐานของโปรแกรม Flash

การวาดรูปด้วยโปรแกรม Flash

หน่วยที่ 2 การจัดการวัตถุ

3 ชั่วโมง

การจัดการวัตถุ

การเลือกวัตถุ หรือกลุ่มวัตถุด้วย selection Tool

การยกเลิกการเลือกวัตถุ

การยกเลิกคำสั่ง (undo)

การปรับแต่ง แก๊ไขวัตถุ

ความหมายของซิมโบล (symbol)

ความแตกต่างระหว่างซิมโบลและอินสแตนซ์

การสร้างซิมโบล

ประเภทของซิมโบล

หน่วยที่ 3 การสร้างภาพเคลื่อนไหว

3 ชั่วโมง

ความหมายของไทม์ไลน์

ส่วนประกอบของไทม์ไลน์

การใช้งานเลเยอร์ (layer)

ความแตกต่างระหว่างเฟรม และคีย์เฟรม (frame & keyframe)

การควบคุมการทำงานของเฟรม

ความหมายของแอนิเมชัน (animation)

ขั้นตอนการสร้างภาพเคลื่อนไหว

รูปแบบการสร้างภาพเคลื่อนไหว

หน่วยที่ 4 การประยุกต์ใช้งาน

3 ชั่วโมง

การนำรูปภาพมาใช้งานกับ Flash

การใส่เสียงประกอบแอนิเมชัน

การใช้คำสั่ง action script

การเผยแพร่ผลงาน (publish)

4. ระยะเวลาทดลองใช้หลักสูตร

ทดลองใช้หลักสูตร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาฝึกอบรม 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดมวลประสบการณ์ที่เพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ให้กับบุคคลมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สื่อภาพเคลื่อนไหว (animation) หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยสอนในการถ่ายทอดเนื้อหา ที่สร้างขึ้นในลักษณะภาพเคลื่อนไหวหรือแอนิเมชัน โดยจะมีการแบ่งเนื้อหาทั้งหมดออกเป็นฉากย่อยๆ ที่เรียกว่าซีน (scene) แต่ละซีนจะประกอบด้วยภาพนิ่งจำนวนมาก เรียกว่าเฟรม (frame) เมื่อนำภาพเหล่านี้มาแสดงอย่างต่อเนื่องก็จะได้เป็นภาพที่เคลื่อนไหว และการนำเสนอภาพเคลื่อนไหวสามารถทำได้หลายรูปแบบ ดังนี้ ภาพเคลื่อนไหวแบบเฟรมต่อเฟรม (frame-by-frame animation) ภาพเคลื่อนไหวแบบทวิน (tween animation) และสร้างภาพเคลื่อนไหวแบบเปลี่ยนรูปร่าง (shape tween)

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถนำความรู้ที่เพิ่มมารวบรวมมาใช้ ดัดแปลงอธิบายเปรียบเทียบในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างมีเหตุผล รวมถึงการนำความรู้ความเข้าใจนั้น ไปใช้ในสถานการณ์จริงๆ ได้ตามขั้นตอนทักษะต่างๆ ได้ตามขั้นตอนทางสมอง 6 ชั้น คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบ วัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทักษะปฏิบัติการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว หมายถึง ความสามารถในการสร้างสื่อ ภาพเคลื่อนไหว ที่ประกอบด้วย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง โดยมีรูปแบบการเคลื่อนของ ภาพในเฟรมบนไทม์ไลน์ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ภาพเคลื่อนไหวแบบเฟรมต่อเฟรม (frame-by-frame animation) ภาพเคลื่อนไหวแบบทวิน (tween animation) และสร้างภาพเคลื่อนไหวแบบ เปลี่ยนรูปร่าง (shape tween) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความต้องการของผู้เข้า รับการฝึกอบรม ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินทักษะการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมในหลักสูตรฝึกอบรม หรือเป็นความรู้สึกชอบใจต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการฝึกอบรมและความรู้สึกนั้นจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่เกิดขึ้น ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นได้รับการตอบสนอง ได้ตรงตามความต้องการของผู้เข้าอบรมซึ่งวัดได้จากแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม แบบมาตรา ส่วนประมาณค่าเป็น 5 ระดับ

ครู หมายถึง ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดลพบุรี กลุ่มที่ 2 จำนวน 13 โรงเรียน จำนวน 534 คน

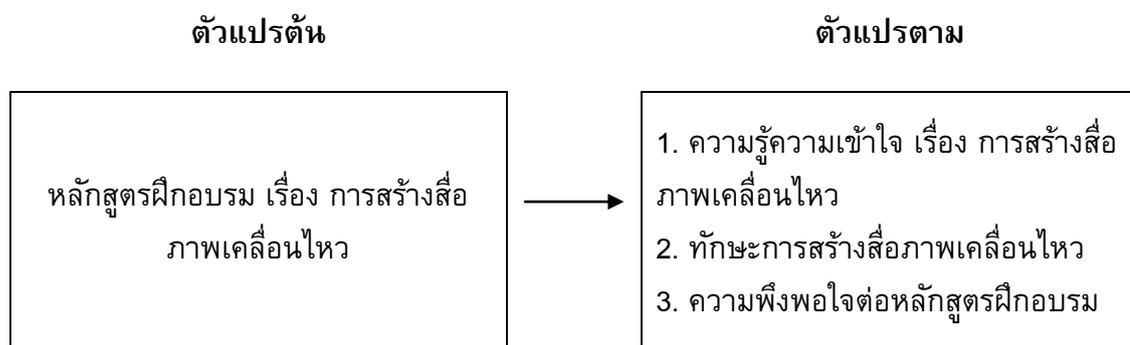
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว และการประเมิน หลักสูตร ซึ่งมีหน่วยงานและนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดแสดงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ ทาบ (Taba, 1962, p. 12) ได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ 1) วิจัย 2) ความต้องการ ความจำเป็น 3) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) คัดเลือกเนื้อหาสาระ 5) จัดลำดับเนื้อหาสาระ 6) คัดเลือกประสบการณ์ 7) กำหนด แนวทางการประเมินผล ส่วนดอลล์ (Doll, 1992, pp.201-211) ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนา หลักสูตรว่า ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหา 4) การคัดเลือกและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ 5) การกำหนดการวัดและประเมินผล สังกัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 37-39) ได้เสนอขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การ

กำหนดจุดหมาย 3) คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) กำหนดมาตรการวัดและการประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2552, หน้า 52) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญาการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม และข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและเนื้อหาวิชา 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นการมุ่งแก้ปัญหา และสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นเสมือนสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ 4) การกำหนดมาตรการวัดและประเมิน เพื่อให้ทราบว่า ควรจะจัดและประเมินอะไรบ้าง

นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีผู้เสนองานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยระบุขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับข้อสรุปของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ ไตรดา แก้วภักดี (2544, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการศึกษา สำหรับครูปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาสำหรับครูปฐมวัย โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักการศึกษา และงานวิจัยมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูโรงเรียนชัชวาลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 แบ่งขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้น ดังนี้ 1) วิจัยความต้องการ ความจำเป็น 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) จัดลำดับเนื้อหาสาระ 5) คัดเลือกประสบการณ์ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) กำหนดแนวทางการประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว 2) ทักษะปฏิบัติการสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว 3) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การสร้างสื่อภาพเคลื่อนไหว สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม